

SILABUS PREDMETA

1. Studijski program: Pravo – Opšte pravo
2. Vrsta i nivo studija: Osnovne akademske studije
3. Naziv predmeta: Uvod u pravo
4. Naziv predmeta na engleskom jeziku: Introduction to Law
5. Nastavnik: Dejan Logarušić
6. Status predmeta: Obavezan predmet na osnovnim akademskim studijama
7. Broj ESPB: 9
8. Semestar u kojem se sluša: I semestar
9. Uslov: /
10. Cilj predmeta: Cilj predmeta je sticanje opštih znanja o državi i pravu kao uvod u pravne studije i njihova uloga u osvetljavanju fenomenologije državne organizacije i pravno sistema. Uvod u pravo je osnov za: ustavno, upravno, međunarodno javno, građansko, krivično pravo i druge predmete.
11. Ishod predmeta: Očekuje se da savladavanjem programa predmeta student uspešno može da:
 - Pokaže poznavanje osnovnih ideja i pojmova o državi i pravu i njihovoj vezi;
 - Imenuje i definiše osnovne pravne institute i pojmove pravne nauke;
 - Pravilno upotrebljava pravnu terminologiju;

- Ume da objasni pojmove državne organizacije i pravnog sistema;
- Identifikuje dtušvenu funkciju države i prava.

12. Osnovna literatura:Logarušić, D., Kulić, Ž.: *Uvod u pravo*, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe u Novom Sadu, Novi Sad, 2023.

13. Dopunska stručna literatura i internet izvori:Kutlešević, V., Golić, D.: *Uvod u pravo*, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe u Novom Sadu, Novi Sad, 2017.

14. Broj časova aktivne nastave:90

15. Teorijska nastava:3*15 = 45

16. Praktična nastava / stručna praksa:2*15 = 30

17. Metode izvođenja nastave:Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, individualni i grupni radovi, interaktivni oblici nastave, prezentacije, diskusione grupe.

18. Ocenjivanja i provere znanja: Maksimalan broj poena 100

Plan realizacije programa po nedeljama:

R.B.	REDNI BROJ RADNE NEDELJE	NAZIV TEMATSKE JEDINICE	METODE IZVOĐENJA NASTAVE (iz knjige predmeta)	OSNOVNA LITERATURA (navesti literaturu i strane iz udžbenika koje se tog dana obrađuju)	DODATNA LITERATURA I IZVORI (stručna literatura, internet izvori, zakoni i sl.)
1.	prva radna nedelja	UPOZNAVANJE SA FAKULTETOM KAO INSTITUCIJOM, NAČINOM RADA PROFESORA, OBAVEZAMA STUDENATA, SA NAČINOM PREDAVANJA, OCENJIVANJEM I VREDNOVANJEM NJIHOVOG RADA. PREDSTAVLJANJE STUDENATA.	Usmeno izlaganje i interakcija sa studentima.		

2.	druga radna nedelja	NAZIV, NASTANAK I RAZVOJ UVODA U PRAVO; NAUKA, PRAVNA NAUKA I UVOD U PRAVO; METODI PRAVNE NAUKE.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata	str. 19-38	
3.	treća radna nedelja	ČOVEK, DRUŠTVO, DRŽAVA I PRAVO; STRUKTURA I ELEMENTI DRUŠTVA; DRUŠTVENE NORME I DRUŠTVENA STVARNOST.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata	str. 39-74	
4.	četvrta radna nedelja	POJAM, NASTANAK, RAZVOJ I OBELEŽJA DRŽAVE; DRŽAVNA ORGANIZACIJA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata;	str. 75-106	
5.	peta radna nedelja	DRŽAVNI OBLICI.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata;	str. 107-160	
6.	šesta radna nedelja	I KOLOKVIJUM			

7.	sedma radna nedelja	POJAM PRAVA I PRAVNI POREDAK; PRAVNA NORMA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata;	str. 161-196	
8.	osma radna nedelja	PRAVNI AKT; IZVORI PRAVA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata;	str. 197-231	
9.	deveta radna nedelja	PRAVNI ODNOS; SUBJEKT I OBJEKT PRAVA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata;	str. 232-257	
10.	deseta radna nedelja	USTAVNOST, ZAKONITOST, VLADAVINA PRAVA I PRAVNA DRŽAVA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata;	str. 257-275	
11.	jedanaesta radna nedelja	II KOLOKVIJUM.			

12.	dvanaesta radna nedelja	PRIMENA PRAVA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata;	str. 276-292	
13.	trinaesta radna nedelja	SISTEM PRAVA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata;	str. 293-310	
14.	četрнаesta radna nedelja	TUMAČENJE PRAVA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata;	str. 311-385	
15.	petnaesta radna nedelja	ULOGA DRŽAVE U STVARANJU I PRIMENI PRAVA; ULOGA PRAVA U ORGANIZOVANJU I FUNKCIONISANJU DRŽAVE; NAČELO HIJERARHIJE U DRŽAVI I PRAVU.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata;	str. 387-398	

Plan realizacije izvođenja vežbi po nedeljama:

R.B.	REDNI BROJ RADNE NEDELJE	NAZIV TEMATSKE JEDINICE	METODE IZVOĐENJA NASTAVE (iz knjige predmeta)	OSNOVNA LITERATURA (navesti literaturu i strane iz udžbenika koje se tog dana obrađuju)	DODATNA LITERATURA I IZVORI (stručna literatura, internet izvori, zakoni i sl.)
1.	prva radna nedelja	/			
2.	druga radna nedelja	/			
3.	treća radna nedelja	<p>NAZIV, NASTANAK I RAZVOJ UVODA U PRAVO; NAUKA, PRAVNA NAUKA I UVOD U PRAVO; METODI PRAVNE NAUKE.</p> <p>ČOVEK, DRUŠTVO, DRŽAVA I PRAVO; STRUKTURA I ELEMENTI DRUŠTVA; DRUŠTVENE NORME I DRUŠTVENA STVARNOST.</p>	<p>Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata</p>	str. 19-74	
4.	četvrta radna nedelja	<p>POJAM, NASTANAK, RAZVOJ I OBELEŽJA DRŽAVE; DRŽAVNA ORGANIZACIJA.</p>	<p>Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata</p>	str. 75-106	

5.	peta radna nedelja	DRŽAVNI OBLICI.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata	str. 107-160	
6.	šesta radna nedelja	I KOLOKVIJUM			
7.	sedma radna nedelja	POJAM PRAVA I PRAVNI POREDAK; PRAVNA NORMA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata	str. 161-196	
8.	osma radna nedelja	PRAVNI AKT; IZVORI PRAVA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata	str. 197-231	
9.	deveta radna nedelja	PRAVNI ODNOS; SUBJEKT I OBJEKT PRAVA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata	str. 232-257	

10.	deseta radna nedelja	USTAVNOST, ZAKONITOST, VLADAVINA PRAVA I PRAVNA DRŽAVA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata	str. 257-275	
11.	jedanaesta radna nedelja	II KOLOKVIJUM.			
12.	dvanaesta radna nedelja	PRIMENA PRAVA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata	str. 276-292	
13.	trinaesta radna nedelja	SISTEM PRAVA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata	str. 293-310	
14.	četnaesta radna nedelja	TUMAČENJE PRAVA.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata	str. 311-385	

15.	petnaesta radna nedelja	ULOGA DRŽAVE U STVARANJU I PRIMENI PRAVA; ULOGA PRAVA U ORGANIZOVANJU I FUNKCIONISANJU DRŽAVE; NAČELO HIJERARHIJE U DRŽAVI I PRAVU.	Usmena predavanja ilustrovana u PowerPoint- u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studentata	str. 387-398	
-----	-------------------------------	---	---	--------------	--

TEME ZA SEMINARSKE RADOVE:

- Seminarski rad izrađuje se na osnovu spiska orijentacionih tema i u konsultaciji sa predmetnim nastavnikom.
- Seminarski rad, u obimu od 10.000 do 15.000 karaktera, sa naslovnom stranom (naznaka Univerziteta i Fakulteta, naslov i vrsta rada, ime i broj indeksa autora, ime mentora, mesto i datum), kao i obaveznim zaključkom i spiskom korišćenih izvora (stručna literatura, pravni i internet izvori), dostaviti u papirnoj ili elektronskoj verziji. Uputstvo za pisanje seminarskih radova studenti mogu da preuzmu sa internet stranice fakulteta.

Predlozi tema:

Navesti predloge tema po stavkama (broj predloga nije ograničen, ali treba da ih bude dovoljno da studenti mogu da biraju)

- Uvod u pravo kao pravna disciplina
- Metodi uvoda u pravo
- Čovek i društvo
- Struktura i elementi društva
- Društvene pojave i društvene promene
- Evolutivne i revolucionarne društvene promene
- Reforme
- Državni udar
- Puč
- Revolucionarne društvene promene
- Društveni sukobi
- Društvena stvarnost i odnos sa društvenim normama
- Običaj kao društvena norma
- Moral kao društvena norma
- Pojam, nastanak i razvoj države
- Osnovna obeležja države
- Teritorija kao element države
- Stanovništvo kao element države
- Državljanstvo
- Suverena vlast kao element države
- Suverenost (značenje i vrste)
- Pojam, obeležja i značaj državne organizacije
- Pojam i obeležja državnog organa

- Vrste državnih organa
- Monarhija
- Republika
- Demokratija
- Autokratija
- Unitarna država
- Složena država
- Regionalna država
- Sistem podele vlasti i sistem jedinstva vlasti
- Predsednički sistem
- Parlamentarni sistem
- Mešoviti sistem
- Pojam i teoretska razmatranja o pravu
- Pravo i pravda
- Pojam i elementi pravnog poretka
- Pravna norma
- Elementi pravne norme
- Dispozicija
- Sankcija
- Pravni akti
- Elementi pravnog akta
- Ustav
- Zakon
- Opšti i pojedinačni pravni akti
- Sudski akti
- Pravni posao
- Upravni akti
- Pojam i vrste izvora prava
- Pojam i elementi pravnog odnosa
- Pravno stanje i pravna činjanica
- Zastarelost i održaj
- Subjekat i objekat prava
- Fizičko i pravno lice
- Ustavnost i zakonitost
- Vladavina prava i pravna država
- Pojam i vrste primene prava
- Proces primene prava
- Dokazi, pretpostavke i fikcije
- Važenje prava
- Pojam i elementi sistema prava

- Pravne oblasti
- Klasifikacija sistema prava
- Evropskokontinentalni pravni sistem
- Anglosaksonski pravni sistem
- Šerijatski pravni sistem
- Hindu pravni sistem
- Kineski pravni sistem
- Japanski pravni sistem
- Socijalistički pravni sistem
- Pojam i značaj tumačenja prava: korak ka primeni prava
- Vrste tumačenja prava
- Jezičko tumačenje prava
- Logičko tumačenje prava
- Sistematsko tumačenje prava
- Ciljno tumačenje prava
- Popunjavanje pravnih praznina
- Upoređivanje jezičkog i pravnog značenja pravne norme
- Uloga države u stvaranju i primeni prava
- Uloga prava u organizovanju i funkcionisanju države
- Načelo hijerarhije u državi
- Načelo hijerarhije u pravu

PREDISBITNE OBAVEZE

Nabrajanje predisbitnih obaveza:

1. Aktivnost u toku predavanja
 2. Praktična nastava - vežbe
 3. Kolokvijumi
 4. Seminarski rad
- način ispitivanja: Usmeni ispit, pismeni ispit.
 - koje tematske jedinice su obuhvaćene ispitom/kolokvijumom?
 - I Kolokvijum: Uvod u pravo; Društvo, društvena struktura i društvene norme; Država. (str. 19 – 160)
 - II Kolokvijum: Pravo – Pojam prava i pravni poredak, Pravna norma, Pravni akt, Izvori prava, Pravni odnos, Subjekt i objekt prava, Ustavnost, zakonitost, vladavina prava i pravna država. (str. 161 – 276)

- Usmeni ispit: Pravo – Primena prava, Sistem prava, Tumačenje prava; Odnos države i prava. (str. 276 – 399)

- način provere stečenih kompetencija

NAČIN FORMIRANJA OCENE

Predispitne obaveze	Poena	Završni ispit	Poena
Aktivnost u toku predavanja	10	pismeni ispit	40
Praktična nastava – vežbe	10	usmeni ispit	
Kolokvijumi (I i II)	20		
Seminarski rad	20		

ISPITNA PITANJA:

I Deo:

1. Naziv i predmet Uvoda u pravo
2. Nastanak i razvoj Uvoda u pravo
3. Predmet i vrste pravnih nauka
4. Metodi pravne nauke
5. Osnovni metodi Uvoda u pravo
6. Komparativni metod
7. Čovek i društvo
8. Društvene pojave i društvene promene
9. Evolutivne i revolucionarne društvene promene
10. Društveni sukobi
11. Pojam i elementi društvene norme
12. Odnos društvene norme i stvarnosti
13. Vrste društvenih normi
14. Običaj
15. Moral
16. Tehničke norme
17. Pojam države
18. Osnovna obeležja države
19. Teritorija
20. Suverena vlast
21. Suverenost
22. Stanovništvo
23. Pojam i obeležja državne organizacije
24. Pojam i obeležja državnog organa
25. Pojam i vrste nadležnosti
26. Vrste državnih organa
27. Monarhija
28. Republika
29. Demokratija
30. Autokratija

31. Unitarna država
32. Složena država (federacija i konfederacija)
33. Regionalna država
34. Sistem jedinstva vlasti
35. Sistem podele vlasti
36. Predsednički sistem
37. Parlamentarni sistem

II Deo:

38. Pojam prava
39. Pravo i pravda (odnos)
40. Pojam i elementi pravnog poretka
41. Pojam i elementi pravne norme
42. Pretpostavka dispozicije
43. Dispozicija
44. Pretpostavka sankcije
45. Sankcija
46. Opšte i pojedinačne pravne norme
47. Pojam pravnog akta
48. Elementi pravnog akta
49. Donošenje pravnog akta
50. Vrste pravnih akata
51. Ustav
52. Zakon
53. Pojedinačni pravni akti
54. Upravni akti
55. Pravni posao
56. Sudski akti
57. Pojam i vrste izvora prava
58. Pravno ovlašćenje
59. Pravna obaveza
60. Pravno stanje (status, situacija)
61. Nastanak, menjanje i prestanak pravnog odnosa

62. Pravna činjenica
63. Zastarelost i održaj
64. Subjekti prava
65. Fizičko lice
66. Pravno lice
67. Objekt prava
68. Ustavnost i zakonitost
69. Stupanje na snagu pravnog akta
70. Vladavina prava i pravna država

III Deo:

71. Pojam i vrste primene prava
72. Proces primene prava
73. Dokazi, pretpostavke i fikcije
74. Važenje prava
75. Vremensko važenje prava
76. Personalno važenje prava
77. Pojam sistema prava
78. Elementi sistema prava
79. Unutrašnje i međunarodno pravo
80. Materijalno i formalno pravo
81. Javno i privatno pravo
82. Državno i autonomno pravo
83. Evropskokontinentalni pravni sistem
84. Anglosaksonski pravni sistem
85. Šerijatski pravni sistem
86. Pojam i značaj tumačenja prava
87. Vrste tumačenja prava
88. Postupak tumačenja prava
89. Sredstva tumačenja prava
90. Jezičko značenje pravne norme
91. Logičko tumačenje pravne norme
92. Sistematsko tumačenje pravne norme

93. Ciljno tumačenje pravne norme
94. Ostale vrste tumačenja (usko tumačenje izuzetaka, zaključivanje od većeg ka manjem, zaključivanje od manjeg ka većem)
95. Popunjavanje pravnih praznina
96. Uloga države u stvaranju i primeni prava
97. Uloga prava o organizovanju i funkcionisanju države
98. Načelo hijerarhije u državi
99. Načelo hijerarhije u pravu